

summa ¹/₂₀₁₃

PALVELUN TARJOAA
TALOUSSHALLINTOLIITON JÄSEN

Numeroiden **KERTOMAA**

3 Laskumerkinnät uusiksi

6 Yrittäjän muistilista

Valtiovallan erityisessä suojeluksessa

Tuoreeseen eurooppalaiseen Eurochambers Economic Survey -tutkimukseen osallistui yli 53 000 eurooppalaista yritystä 26 maasta. Reilusti yli puolessa niistä maista, jotka tutkimukseen osallistuivat, yritykset arvioivat, että vuodesta 2013 tulee huonompi kuin kuluneesta vuodesta 2012. Myös suomalaisyritysten arviot tulevasta vuodesta ovat tutkimuksessa hyvin negatiivisia.

Yritysten, erityisesti pk-yritysten kilpailukyvyistä huolehtiminen olisi julkiselle vallalle erittäin tärkeää työllisyyden ja talouden kasvun turvaamiseksi. Mutta hallituksen valmistelemat vuotta 2013 koskevat veromuutokset eivät valitettavasti lupaille kovin paljoa yritystoiminnalle.

Yritystoimintaa koskevat veromuutoksissa on verohelpotusten sijaan veronkorotuksia, kun valtio yrittää paikata omaa kassansa: Yleinen arvonlisäverokanta nousee 23 prosentista 24 prosenttiin. Myös elintarvikkeet ja kaikki palvelut kallistuvat.

Edellisen kerran arvonlisävero kiristyi 1.7.2010, jolloin yleinen arvonlisäveroprosentti nousi 23:een. Vuoden 2011 lopussa päättyi työvaltaisten pienyrittäjien arvonlisäverokevennys. Viime vuoden tammi-kuussa kiristettiin perintö- ja lahjaverotusta ja kavennettiin kotitalousvähennystä.

Kasvun ja työllisyyden kannalta pienet ja keskiuuret yritykset ovat keskeisessä roolissa. Soisi yleisen edun nimissä, että pienet yritykset olisivat nyt valtiovallan erityisessä suojeluksessa vanhaa sanontaa hieman muokaten. Nyt siitä ollaan todella kaukana.

Juha Ahvenniemi
Toimitusjohtaja
Talouhallintoliitto

Julkaisija Talouhallintoliiton Julkaisut Oy yhteistyössä Suomen Talouhallintoliitto ry:n kanssa **Päätoimittaja** Juha Ahvenniemi
Toimitus MCI Press Oy, Mikonkatu 8 A, 00100 Helsinki **Painosmäärä** 5 200 kpl **Paino** Libris Oy **ISSN** 1795-4800

Talouhallintoliitto

SISÄLTÖ 1/2013

3
6
8

Laskumerkinnät uusilla säännöillä

Yrittäjän muistilista vuodelle 2013

Tilinpäätöksestä oleellinen esiin

”

Kirjaimellisesti merkitystä on sillä, mitä jää viivan alle.

VASTAA
LUKIJAKYSELYYN s. 10

ja voit voittaa
Applen iPadin!

Laskumerkinnät tehdään nyt uusilla säännöillä

ARVONLISÄVEROTUKSEN uudet laskusäännöt tulivat käyttöön vuodenvaihteessa. Kotimaan kauppaa harjoittaville säännöt ovat pitkälti samat kuin aiemmin. Rajat ylittävien tavaroiden ja palvelujen kaupan laskutukseen uusia sääntöjä tuli jonkin verran.

Uudet säännöt kertovat, mikä maan laskusääntöjä kulloinkin noudatetaan. Kotimaan kaupassa noudatetaan kotimaisia sääntöjä, mutta myös rajat ylittävissä kaupassa, jossa tavara kuljetetaan asiakasyritykselle toiseen EU-maahan, vaikkapa Saksaan. Myös palvelujen myynnissä noudatetaan kotimaan sääntöjä esimerkiksi niissä tilanteissa, joissa suomalaisyritys luovuttaa atk-ohjelman ohjelmointipalvelun Saksaan sikäläiselle yritykselle.

Uusi muistettava asia on, että yrityksen tulee antaa asiakasyritykselleen lasku EU-maiden välillä tapahtuvassa tavara- ja palvelukaupassa viimeistään toimitustai suorittamiskuukautta seuraavan kuukauden 15. päivä.

Eräissä tilanteissa laskulla pitää nyt käyttää määrämuotoisia ilmaisia esimerkiksi käännetyn verovelvollisuuden tilanteissa, joissa ostaja on verovelvollinen myyjän sijaan. Verottoman myynnin osalta ei tarvitse enää ilmaista verottomuuden perustetta. Riittävää on, että laskulla on esimerkiksi vain ilmaisu ”Veroton myynti”.

Kevennetyt laskumerkinnät riittävät arvonlisäverotusta varten nyt loppusummaltaan 400 euron suuruisissa tai sitä vähäisimmissä laskuissa. Eurorajasta huolimatta yritys voi tehdä kevennetyt laskumerkinnät aina, kun kyse on vähittäiskaupasta tai muusta lähes yksinomaan yksityishenkilöille tapahtuvasta mynnistä (esimerkiksi kioski, suutari tai kampaamo). Myös tarjoilu- ja henkilökuljetuslaskuissa voidaan käyttää kevennettyjä laskumerkintöjä, mikäli palveluja ei ole luovutettu myytäväksi edelleen. ▲

Kevennetyt laskumerkinnät ovat:

- laskun antamispäivä,
- myyjän nimi ja arvonlisäverotunniste (Y-tunnus),
- myytyjen tavaroiden määrä ja luovutettujen palvelujen luonne,
- veron määrä verokannoittain tai veron peruste verokannoittain (hinnan voi vaihtoehtoisesti ilmoittaa verollisena, jos suoritettavan veron määrä on merkitty laskuun). ▲

Pikavipeille korkokatto

ALLE 2 000 EURON PIKALUOTOILLE on tulossa korkokatto. Pikaluottoyrityksen perimä todellinen vuosikorko voisi olla enintään korkolain mukainen viitekorko lisättynä 50 prosenttiyksiköllä. Todellinen vuosikorko lasketaan luoton koron ja muiden kuluttajalta perittävien luottokustannusten perusteella. Tämän hetkisen viitekoron mukaan laskien luotonantaja voisi periä kuluttajalta enintään 51 prosentin suuruista todellista vuosikorkoa. ▲

Positiivinen luottorekisteri Suomeen?

OIKEUSMINISTERIÖSSÄ SELVITELLÄÄN positiivisen luottotietorekisterin käyttöön-ottoa. Rekisteristä näkyisivät henkilön kaikki lainatiedot. Rekisterin tarpeellisuudesta on noussut keskustelu maksuhäiriömerkintöjen lisääntynyttä. Selvityksen tekeminen sisältyy nykyhallituksen hallitusohjelmaan. ▲

Aloittavan yrittäjän eläkemaksu nousi

ALOITTAVA YRITTÄJÄ joutuu maksamaan vuositasolla noin 130 euroa korkeampaa yrittäjäeläkemaksua kuin aloittavat yrittäjät aiemmin. Aloittavan yrittäjän eläkemaksu nousi, sillä yrittäjän neljältä ensimmäiseltä vuodelta saamaa huojenusta leikattiin 1.1.2013 alkaen.

Muutos ei koske niitä yrittäjiä, jotka ovat aloittaneet toimintansa viime vuonna tai sitä aiemmin. ▲

Yrityksille tulossa kuitinantopakko

YRITYKSEN TULEE TULEVAISUUDESSA tarjota myymästään tuotteesta tai palvelusta asiakkaalleen aina kuitti, mikäli työ- ja elinkeinoministeriössä parhaillaan valmisteltavana oleva lakiesitys etenee odotetusti. Kuitin voisi tarjota myös sähköisessä muodossa.

Vähäistä, enintään 8 500 euron liikevaihtoa tekevät yritykset säästynevät kuitinantopakolta. Raja olisi sama kuin verovelvollisuuden raja arvonlisäverotuksessa. Myös muita rajoituksia saattaa olla tulossa.

Kuitin antamatta jättäminen osoitaisi kuluttajalle, että kyse on mahdollisesta myynnistä, jota ei merkitä kassaan tai kirjanpitoon. Lakiin kirjataan todennäköisesti, mitä rangaistuksia kuitin antamatta jättämisestä seuraa ja mitkä viranomaistahot valvovat lain noudattamista.

Kuitinantopakko ei tekisi kassakoneita pakollisiksi. Yrittäjä voisi niin halutessaan antaa asiakkaalle esimerkiksi käsinkirjoitetun kuitin myös vastaisuudessa. Tosin Suomessakin selvitetään Ruotsin mallin mukaisesti niin sanottuja tyyppihyväksytyjen kassakoneiden käyttöpakkoa majoitus- ja ravitsemisalalla harmaan talouden torjumiseksi. ▲

TIESITKÖ,

...että oikeusministeriö neuvoo asunto-osakeyhtiölain soveltamisessa

1. kysyä voi ministeriön avaamalla uusilla internet-sivuilla osoitteessa www.kysyasunto-osakeyhtiolaista.fi?
2. annetut neuvot on ryhmitelty asunto-osakeyhtiölain pykälien mukaiseen järjestykseen?
3. palvelu on sekä suomen- että ruotsinkielinen?

Yrittäjän työttömyysturva uudistui

TYÖTTÖMYYSTURVAN PELISÄÄNNÖT muuttuivat vuodenvaihteessa. Samalla uudistuvat yrittäjän työttömyysturvan ehdot. Hänelle voidaan maksaa työttömyysetuutta, kun yritystoiminta on lopetettu ja niissä laissa säädettyissä tilanteissa, joissa hän ei enää työskentele yrityksessä. Palkansaajaan rinnastettavan yrittäjän määritelmää muutettiin ja lisäksi perheyrietyksessä työssä olevalle varsinaisen yrittäjän perheenjäsenelle voidaan nyt maksaa työttömyysetuutta lomautusajalta. ▲

Vakuutuslahjat verollisiksi

VAKUUTUSLAHJAN 8 500 euron suuruisen lahjaverovapaus poistui 1.1.2013. Vakuutuksen avulla vanhempi on voinut kerryttää lahjaverosta vapaata säästösummaa, joka on maksettu edunsaajana olleelle lapselle hänen täytettyään määräänsä. Tällaiset vakuutuslahjat ovat nyt verollisia ja lahjaverot tulee maksettavaksi vaikka suoritus perustuisi ennen lakimuutosta tehtyyn vakuutussopimukseen. ▲

Kuluttajan ulkomaiset nettiostokset menivät verolle

KULUTTAJANMAHDOLLISUUS verottomiin netti- ja postimyyntiostoihin EU:n tai sen veroalueen ulkopuolella, kuten Ahvenanmaalla, toimivilta postimyyntiyrityksiltä kaventui vuodenvaihteessa. Alin maahantuonnissa perittävä arvonlisävero puolittui viiteen euroon ja siten esimerkiksi yleisen 24 prosentin verokannan mukaisten tuotteiden verottomuuden edellytyksenä on, että lähetyksen arvo on enintään 20 euroa. Tehdyllä lakimuutoksella haluttiin poistaa verotuksellinen kilpailuhaitta, josta kotimaiset postimyyntiyritykset ja vähittäiskauppa kärsivät muualta tulevan verottoman postimyynnin vuoksi. ▲

99,8
%

yrityksistämme oli vuonna 2011 pieniä ja keskisuuria alle 250 henkilöä työllistäviä yrityksiä. Näiden yritysten henkilöstö muodosti 65 prosenttia kaikkien yritysten henkilöstöstä.

(Lähde: Tilastokeskus
26.11.2012)

Määräaikaisille työntekijöille tarkempia tietoja

MÄÄRÄAIKAISELLE TYÖNTEKIJÄLLE työsuhteen keskeisistä ehdoista annettavassa selvityksessä on käytävä ilmi määräaikaisuuden peruste sekä määräaikaisen sopimuksen päättymisen ajankohta tai arvioitu ajankohta, jos se on sopimusta tehdessä tiedossa.

Työnantajan on siten tarkemmin määriteltävä, milloin määräaikainen työsuhte päättyy, jos se ei ole sidottu tiettyyn päivämäärään. Työsopimuslaki muuttui tältä osin 1.1.2013. ▲

YRITYKSEN MUISTILISTA 2013

Tärkeät päivät

Ennakon täydennysmaksu 31.1.

ilman jäännösveron korkoa ja yhteisöillä veroilmoituksen viimeiseen antopäivään ilman yhteisökorkoa

Palkkailmoitus tapaturmavakuutusyhtiölle 31.1.

Työnantajan vuosi-ilmoitus

Verohallinnolle (sähköisenä) 31.1. (3.2.)

Työeläkeyhtiölle 31.1.

Osinkojen vuosi-ilmoitus (sähköisenä) 31.1. (3.2.)

Vuosi-ilmoitus pääomatulona verotettavista

osakaslainoista 24.2.

Verotilin vuosimenettely, ilmoitus- ja maksupäivä 28.2.

Veroilmoitukset

Maatalouden harjoittajat ja metsätalouden lomake 2C*) 28.2.

Verotusyhtymät 28.2.

Liikkeen- ja ammatinharjoittajat *) 2.4.

Elinkeinoyhtymät (Ay tai Ky) 2.4.

Osakeyhtiöt ja muut yhteisöt (tilikausi päättynyt 31.12.***) 30.4.

Vähäistä toimintaa harjoittavat*) 7. tai 14.5.

Arvonlisäveron ulkomaalaispalautushakemus

vuodelta 2012 30.9.

Toistuvat päivämäärät

Paperiset kausiveroilmoitukset 7. päivä

(perillä Verohallinnossa ***)

Sähköiset kausiveroilmoitukset 12. päivä

Verotiliverojen maksupäivä 12. päivä

Yhteenvetoilmoitus myynneistä EU-maihin 20. päivä

Ennakkoverojen maksupäivä 23. päivä

(kantokuukaudet ennakkoverolipussa)

Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava 4 kk kuluessa tilikauden päättymisestä. Kysy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen rekisteröinnistä kaupparekisteriin tilitoimistostasi.

*) Vähäistä liike- ja ammattitoimintaa tai vähäistä maataloustoimintaa harjoittavat sekä metsätalouden harjoittajat, jotka eivät ole arvonlisäverovelvollisia palauttavat joko 7.5. tai 14.5. (palautuspäivä veroilmoituksessa).

**) Muutoin 4 kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

***) Jos 7. päivä on arkipyhä tai viikonloppu, ilmoitus annettava niitä seuraavana päivänä. Poikkeuksellisesti tammi- ja toukokuussa ilmoitukselle on annettu yksi lisäpäivä. Sen on oltava perillä kuun 8. päivä.

Yrityksen sosiaalivakuutusmaksut

Työntekijän eläkevakuutus

TyEL-vakuutettavan ansion alaraja 55,59 €/kk

Sopimustyönantaja *) 23,4 %

Vuoden 2011 palkkasumma

– alle 1,8795 milj. €

– 1,8795 milj. € – 30,072 milj. €

– yli 30,072 milj. €

Lopulliseen maksuun vaikuttavat asiakashyvitys yms. maksua alentavat tekijät.

Tilapäinen työnantaja 23,8 %

Yrittäjäeläkevakuutus

– alle 53 v. 22,5 %

– 53 v. täyttänyt 23,85 %

Aloittavan yrittäjän maksu (48 kk ajalta)

(alkanut v. 2013/ennen v. 2013)

– alle 53 v. 17,55 % /16,88 %

– 53 v. täyttänyt 18,60 %/17,89 %

Työttömyysvakuutus **)

– palkat alle 1 990 500 € 0,8 %

– palkkojen 1 990 500 € ylittävältä osalta 3,2 %

– TyEL-vakuutettu yrityksen osaomistaja ***) 0,8 %

Tapaturmavakuutus

Aloittain työn tapaturmariskin mukaan 0,3–8 %

(keskimäärin 1,0)

Ryhmähenkivakuutus (keskimäärin) 0,068 %

Työnantajan sairaskorvausmaksu 2,04 %

Palkansaajan sosiaalivakuutusmaksut

Sairausvakuutusmaksu (pidätysprosentissa)

Työntekijä 2,04 %

(päivärahamaksu 0,74 % ja sairaanhoitomaksu 1,30 %)

YEL-vakuutettu yrittäjä 2,18 %

(päivärahamaksu 0,74 %, sairaanhoitomaksu 1,30 %,

lisärahoitusosuus 0,14 %)

Työttömyysvakuutusmaksu

– työntekijän maksu 0,6 %

– TyEL-vakuutettu yrityksen osaomistaja ***) 0,2 %

Työeläkevakuutusmaksu

– alle 53 v työntekijä 5,15 %

– 53 v täyttänyt työntekijä 6,50 %

*) TyEL-vakuutus sopimus tehtävä (sopimustyönantaja), jos työsuhteessa jatkuvasti ainakin yksi työntekijä tai työntekijöiden 6 kk palkkasumma ylittää yhtäjaksoisesti 7 962 euroa. Maksuprosentit pitävät sisällään myös palkansaajan osuuden vakuutusmaksusta.

**) Lisäksi yritys pidättää palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun (katso jäljempänä) ja tilittää maksut lakisääteisen tapaturmavakuutuksen yhteydessä.

***) TyEL-vakuutettu osaomistaja on esim. osakeyhtiössä työskentelevä osakas, joka omistaa 15–30 % tai yhdessä perheenjäsentensä kanssa 30–50 % osakeyhtiön osakkeista tai äänimäärästä.

PALVELUN TARJOAA TALOUSHALLINTOLIITON JÄSEN

Taloushallintoliitto

Korot

Peruskorko (1.1.–30.6.2013)	0,75 %
Yleinen viivästyskorko (vahvistamatta lehden painoon mennessä)	
Veronlisäys ja viivekorko (muut kuin verotiliverot)	8 %
Maksettava yhteisökorko	3 %
Palautettava yhteisökorko	0,5 %
Jäännösveron korko	
– 10 000 euroon asti	0,5 %
– yli 10 000 euron osalle	3 %
Palautuskorko (muut kuin yhteisöt)	0,5 %
Verotilin viivästyskorko	8 %
Verotilin hyvityskorko	0,5 %

Matkakustannusten korvaukset

Kotimaan päivärahat

Yli 6 tunnin työmatka (osapäiväraha)	17 €
Yli 10 tunnin työmatka (kokopäiväraha)	38 €
Kun matkaan käytetty aika ylittää viimeisen täyden matkavuorokauden:	
– vähintään 2 tunnilla	17 €
– yli 6 tunnilla	38 €
Yömatkaraha (väh. 4 tuntia klo 21–07)	12 €
Ateriakorvaus enimmillään	9,50 € (2 aterialla 19 €)

Kilometrikorvaukset

Oman auton käytöstä	0,45 €/km
Käyttöetuauton käytöstä	0,13 €/km
Moottoripyörän käytöstä	0,33 €/km
Korotukset ed. mainittuihin korvauksiin:	
Henkilöiden kuljettaminen	0,03 €/km/hlö
Perävaunun kuljettaminen	0,07 €/km
Yli 80 kg painavien tai suurten esineiden kuljettaminen	0,03 €/km

Ulkomaan päivärahat

Ulkomaan päivärahat on vahvistettu yli 200 maalle tai alueelle. Yleisimpien alueiden päivärahat:

Alankomaat	63 €	Puola	55 €
Belgia	61 €	Ranska	66 €
Britannia	69 €	Ruotsi	66 €
Lontoo ja Edinburgh	74 €	Saksa ja Berliini	61 €
Espanja	62 €	Tanska	68 €
Irlanti	66 €	Tshekki	57 €
Islanti	65 €	Turkki	58 €
Italia	64 €	Istanbul	60 €
Itävalta	62 €	Venäjä	57 €
Kiina	64 €	Moskova	71 €
Hongkong	67 €	Pietari	65 €
Macao	63 €	Viro	51 €
Latvia	51 €	Yhdysvallat	65 €
Liettua	49 €	New York City,	
Luxemburg	63 €	Los Angeles ja	
Monaco	67 €	Washington DC	71 €
Norja	71 €		

Koko lista ulkomaan päivärahoista osoitteessa www.vero.fi
Pyydä tarvitsemasi muu päivärahatieto tilitoimistostasi.

Luontoisetujen verotusarvoja

Puhelinetu	20,00 €/kk
Matkapuhelinetu	
(kattaa myös teksti- ja multimediatelefonit)	20,00 €/kk
Ravintoetu	5,90 €
kun välittömät kustannukset ja niiden arvonlisävero välillä 5,90–9,70 €	
Lounasseteli tai muu ruokailulipuke nimellisarvosta	75 %
nimellisarvo enintään 9,70 € (minimi 5,90 €)	
Autoetu	

Vapaa autoetu	ikäryhmä A	ikäryhmä B	Ikäryhmä C
Auton käyttöönottovuosi	2011–2013	2008–2010	ennen 2008
% auton uushankinnasta JA	1,4 %	1,2 %	0,9 %
€ kuukaudessa TAI	285 €	300 €	315 €
euroa km	0,19 €/km	0,20 €/km	0,21 €/km
Käyttöetu	ikäryhmä A	ikäryhmä B	Ikäryhmä C
Auton käyttöönottovuosi	2011–2013	2008–2010	ennen 2008
% auton uushankinnasta JA	1,4 %	1,2 %	0,9 %
€ kuukaudessa TAI	90 €	105 €	120 €
euroa km	0,06 €/km	0,07 €/km	0,08 €/km

Asuntoetu kysy tilitoimistostasi

Työsuhdematkalippu Henkilökohtainen enintään 300 euron arvoinen matkalippu kokonaan verovapaata tuloa. Lisäksi lippu on verovapaata tuloa 600 euroa ylittävältä osalta 3 400 euroon saakka (esim. 900 euron arvoisen lipun verotusarvo on 300 euroa.)

Liikunta- ja kulttuurisetelit Verovapaa, jos edun arvo on enintään 400 €/vuosi/hlö (kysy tilitoimistostasi).

Arvonlisäverot

Yleinen verokanta	24 %
Alennetut verokannat	
– Elintarvikkeet, rehut, ravintola- ja ateriapalvelut	14 %
– Kirjat, tilatut sanoma- ja aikakauslehdet*)	10 %
– lääkkeet, liikuntapalvelut, kulttuuri- ja viihdetilaisuudet, henkilökuljetukset, majoituspalvelut, tekijän taide-esineiden myynti ja kaikkien taide-esineiden maahantuonti, tekijänoikeuskorvaukset	
*) Vähintään kuukauden ajaksi tilatut.	
Irtonumeromyynti	24 %

Tarkista arvonlisäverokanta tilitoimistostasi.

OLEELLINEN esiin tunnusluvuista

Mitä yrittäjän pitäisi ymmärtää tuloslaskelmasta ja taseesta – vai pitääkö mitään, jos työn kuitenkin hoitaa tilitoimisto? Muutaman avainluvun seuraaminen voi koitua yrittäjälle kullanarvoiseksi.

Teksti: **Hanna Sorvali**

Kuvat: **Thinkstock**

Vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä laadittava tuloslaskelma vilisee termejä arvonalennuksista rahoitustuottoihin ja satunnaiseriin. Miksi kohdissa ”liikevoitto” ja ”tilikauden voitto” on toisinaan eri luvut? Ja mitä kaikkea taseessa listataan, vai onko sillä oikeastaan väliä?

Moni pk-yrittäjä kokee työlääksi ottaa selkoa taloushallinnon koukeroista, kun oma osaaminen keskittyy yrityksen ydinalaan.

Jokaisen yritystä pyörittävän kannattaisi kuitenkin olla perillä ainakin tärkeimmistä tunnusluvuista. Silloin myös tilitoimistosta tulee kumppani, joka sparraa yhdessä yrittäjän kanssa parhaan tuoton liiketoiminnasta irti.

Liikevaihdosta liikkeelle

Pitkän linjan tilitoimistomies **Paavo Norlamo** suosii tunnuslukuasioissa yksinkertaisuutta ja maalaisjärkeä.

3 tärppiä tilinpäätökseen

1. Mitä enemmän yrityksessä on omaa pääomaa, sitä enemmän se voi nostaa pääomatuloja tai osinkoja.
2. Kehnompisiin aikoihin voi varautua vahvalla taseella.
3. Taseesta käyvät ilmi yrityksen velat, tilinpäätöksen liitetiedoista taas selviää, mitä muita vastuita ja sitoumuksia yrityksellä on.

– Pienen tai keskisuuren yrityksen ei tarvitse suhtautua lukuihin yhtä orjallisesti kuin suuren pörssiyrityksen. Tärkeintä on, että toiminta on kannattavaa, velkojen maksusta selvittää ja vakavaraisuus on kunnossa, Norlamo tiivistää.

Nämä näkee jo muutamasta avainluvusta.

Tutuin on toiminnan volyymin mitaava liikevaihto, jota kutsutaan kansankielellä myös ”tuloslaskelman ensimmäiseksi riviksi”. Se saadaan laskemalla yhteen tilikauden myyntituotot. Norlamon mukaan on harhakäsitys, että kaikilla yrityksillä liikevaihdon pitäisi kasvaa joka vuosi.

– Esimerkiksi yhden hengen parturi-kampaamolle liikevaihdon pieni kasvu on luonnollista. Sen sijaan projektityyppisellä yrittäjällä tuotot voivat jakaantua epätasaisesti eri vuosille, hän havainnollistaa.

– Pk-yrittäjän kannattaa tarkastella liikevaihdon muutoksia mieluummin euroina kuin prosentteina. Eurot kertovat konkreettisemmin, missä mennään.

Kannattavuus ratkaisee

Toinen olennainen luku tuloslaskelman puolella on sen ”viimeinen rivi” eli tilikauden tulos (tilikauden voitto tai tappio). Se kertoo, onko yrityksen toiminta ollut kannattavaa.

Eurot kertovat konkreettisemmin, missä mennään.

– Kirjaimellisesti merkitystä on sillä, mitä jää viivan alle. Jos jää plussaa, tärkein tavoite on saavutettu. Mitä suurempi euromäärä, sitä paksumpi lompakko yrittäjälle, Norlamo yksinkertaistaa.

Usein puhutaan myös liikevoiton eli liiketoiminnan tuloksen merkityksestä. Tämä tunnusluku pitää erottaa tilikauden tuloksesta, ja se löytyy tuloslaskelman puolivälin tuntumasta. Liikevoitokohdassa liikevaihdosta on jo vähennetty toiminnan kulut ja poistot eli esimerkiksi työkoneiden vuosittaiset laskennalliset arvonalennukset.

Viimeisellä rivillä eli tilikauden tuloksessa on huomioitu näiden lisäksi rahoituserät, verot ja varsinaisen liiketoiminnan ulkopuolelle kirjattavat satunnaiserät.

– Jos liiketoiminnan ja tilikauden tulos poikkeavat toisistaan, yrittäjän on hyvä tiedostaa, miksi. Jos yritys on vaikkapa myynyt omistamansa tontin tai rakennuksen pois, siitä saatu plussa tai miinus ei kerro varsinaisen liiketoiminnan

Käypä arvo vai käyttöarvo?

Taseessa listataan myös yrityksen käytössä olevien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvo. Tilitoimisto laskee luvut, mutta se saa pohjatiedot yrittäjältä.

Kaivinkoneyrittäjä saattaa esimerkiksi pohtia uuden kalliin koneen hankkimista. Oletetaan, että nykyinen kaivuri on arvioitu myyntihinnaltaan 25 000 euroksi, mikä näkyy kohdassa käyttöomaisuuden arvo. Romurautana siitä saisi kuitenkin 10 000 euroa, jolloin puhutaan käyvästä arvosta.

Jos vanha kone on hyväkuntoinen, sillä pystytään ehkä tekemään töitä vielä 300 000 euron arvosta, eli se on käyttöarvoltaan huomattavasti edellisiä suurempi.

Yrittäjän onkin itsensä tiedettävä, milloin investointi kannattaa: kuinka suuriksi nousevat tuloslaskelman puolella näkyvät vanhan kaivurin korjauskulut ja kuinka paljon konehankinta edellyttää uutta lainaa vanhan koneen realisoinnin jälkeen.

kannattavuudesta. Samaa tuottoa tai kuluja ei siis ole odotettavissa seuraavana vuonna, Norlamo selittää.

Pankki voi kysellä lainaneuvotteluissa, miksi tuloksessa on mukana satunnaisia eriä tai miksi liikevaihto ja tilikauden tulos poikkeavat selvästi edellisestä tilikaudesta.

– Silloin on hyvä osata kertoa, että poikkeava tieto johtuu esimerkiksi uuden työntekijän palkkaamisesta, uusista toimintiloista tai projektityöstä.

Vakavaraisen ja maksuvalmiin yrityksen on helpompi hakea toiminnalleen rahoitusta.

Maksuvalmis ja omavarainen

Kun tuloslaskelma kertoo liiketoiminnan tuotot ja kulut tilikauden aikana, tase taas mittaa yrityksen varallisuutta ja velkoja.

Taseen olennaisimmat tiedot yrittäjän kannalta ovat myyntisaamisten ja ostovelkojen suhde sekä oman ja vieraan pääoman suhde. Ensimmäisestä voidaan päätellä yrityksen maksuvalmius eli kyky selvittää velvoitteistaan, jälkimmäisestä taas vakavaraisuus eli se, kuinka velkavetoisesta yrityksestä on kyse.

– Jos kassaan jää rahaa sen jälkeen, kun yritys on maksanut kaikki ostovelkansa, suhde on oikein päin. Vaikka yrittäjän olisi laitettava saman tien lappu luukulle ja luovuttava liiketoiminnasta, velkojat saisivat omansa, Norlamo selittää.

– Vastaavasti jos yrityksen pääomista näkyvä osa on siihen itse sijoitettua omaa rahaa eli yritys ei ole velkaantunut liian

voimakkaasti ulkopuolisten rahoittajien suuntaan, sen omaisuusaste on hyvä.

Vakavaraisen ja maksuvalmiin yrityksen on helpompi hakea toiminnalleen rahoitusta. Se koetaan myös luotettavaksi yhteistyökumppaniksi, joten bisnes helpottuu joka saralla.

Avaintietoa kumppaneille

Yrittäjä pääsee jo näillä tiedoilla jyvälle taloutensa perusasioista. Vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta seuraavat päätöksiä tehdessä myös ulkopuoliset tahot: pankit, sijoittajat, yhteistyökumppanit ja asiakkaat.

– Nettotulos eli tuloslaskelman viimeinen rivi kiinnostaa tietysti sidosryhmiäkin. Rahojaan yritykseen sitoneet haluavat yleensä tietää myös sijoitetun pääoman tuottoprosentin eli sen, paljonko niiden investoima rahamäärä tuottaa voittoa, Norlamo kuvaa.

Tuloslaskelman puolella rahoittajat saattavat tutkia yrityksen kulurakennetta ja kulujen suhdetta tuottoihin. Yrittäjän kannattaa siis paitsi oman voittonsa takia myös rahoitusyistä pohtia, ovatko kaikki kulut tarpeellisia ja voisiko niihin vaikuttaa.

Pankissa yrittäjältä pyydetään usein kassavirtalaskelmaa täydentämään tuloslaskelman ja taseen tietoja. Se on eräänlainen kolmas raportti liiketoiminnasta ja kertoo yrityksen rahatilanteesta kahta tutumpaa laskelmaa konkreettisemmin ja ajantasaisemmin.

Velat omaksi pääomaksi

Entä jos kannattavuus ja omavaraisuus eivät näytä toivotuilta – voiko yrittäjä kikkailla luvuilla saadakseen paremmin lainaa ja asiakkaita?

Paavo Norlamo korostaa, että kikkojen aika alkaa olla taloushallinnossa ohi. Aikanaan yritykset saattoivat kaunistella liikevoittoaan reilustikin, mutta EU-direktiivien myötä tunnusluvuilla pyritään mahdollisimman pitkälti todenmukaisuuteen.

Yksi keino pätee silti edelleen:

– Yrityksen etu on näyttää paperilla mahdollisimman vakavaraiselta. Siksi vuosittain ennen tilinpäätöksen laatimista kannattaa maksaa mahdollisimman paljon pois velkoja, jos rahaa on kertynyt kassaan, Norlamo vinkkaa.

”Enemmän omaa, vähemmän velkaa” käy siis perusohjenuoraksi yrittäjälle siinä missä asunnonomistajallekin. ▲

Arvottava palkinto on n. 600 euron arvoinen iPad

Lukijatutkimus: Tilitoimiston asiakas, vastaa!

Samalla voit antaa aihe-ehtouksia ja vaikuttaa lehden sisältöön. Vastaa heti lyhyeen kyselyyn osoitteessa www.mcipress.fi/summa

Vastaaminen on helppoa.

1. Kirjautu osoitteeseen www.mcipress.fi/summa.
2. Merkitse numerosarja 2715
3. Tämän jälkeen pääset lukijakyselyyn klikkaamalla Lähetä-painiketta.

Ja sitten vain onnea arvontaan!

Jokainen numero on uusi mahdollisuus osallistua!

Anna palautetta lehdestä ja voita iPad!

Lukijakyselyyn voi vastata kahden viikon sisällä lehden ilmestymisestä. Kyselyyn voivat osallistua kaikki MCI Press Oy:n tuottamien lehtien lukijat. Voit osallistua kyselyyn jokaisen ilmestyvän numeron yhteydessä, mutta vain yhdellä vastauksella lehden numeroa kohden. Kysely ja arvonta koskevat lehtiä, jotka ilmestyvät kevätkaudella 2013. Palkinnon arvontaan osallistuvat kaikki vastanneet. Palkinto arvontaan 31.7.2013. Voittajalle ilmoitetaan sähköpostitse tai kirjeitse.

Pauli Vahtera

Kun ei rahat riitä jukulauta

Yritysten maksuvalmiusongelmat johtuvat yhä useammin globalisaation tuomista viheliäisistä suurten yritysten maksutavoista. Yritykset fokuoivat toimintaansa ja ulkoistavat niin tuotannon kuin varastoinnin. Sen vielä kestäisi, mutta fokuointiin liitetään kolmen–neljän kuukauden maksuajat, maksuviiveet, laskutusluvut ja laskujen maksu kerran viikossa.

Kuinka monen mummon ja vaarin säästöt ovatkaan lastenlasten yritysten kautta veroja kiertävien globaalien yritysten korottomina pankkeina.

Maksujen ketju on kuin dominopeli. Kun ketjun isossa päässä ei makseta, ei ketjussa kukaan pysty maksamaan laskujaan ajoissa. Verottaja meni tilanteen pahentamiseksi lyhentämään maksuaikoja, kiristämään rangaistumaksuja ja ulosottokäytäntöjä.

Eniten tässä pelissä voittavat perintäyhtiöt, jotka vetävät välistä ja siirtävät satumaiset voittonsa kepulikonsteilla veroparatiiseihin. Perintäyhtiöiden toimintatavat ovat usein niin moraalittomia, että:

Mitä pieni yritys voi tehdä?

Oman asunnon antaminen vakuudeksi luoton saamiseksi on vihoviimeiseksi tehtävä asia. Luotollinen shekkitili antaa puskurin rahattomille kausille, joihin useimmat joskus joutuvat. Factoring-luototus vie liian suuren osan katteesta. Ylipitkät maksuajat on siirrettävä hintoihin.

Alkuvaiheen perintää ei tulisi ulkoistaa perintätoimistoille, vaikka ne kiristävät korkeilla maksuilla ja maksuviivetietojen luovuttamisella luottotietoja myyville yrityksille.

Maksuvaikeuksissa olevan yrityksen tai sen tilitoimiston kannattaa soittaa myyjälle ja kertoa, milloin maksun pystyy tekemään. Ja toisinpäin: tilitoimiston soitto maksuviiveestä on inhimillisempi kuin perintäyhtiöiden korottomat ultimatumit.

Tilitoimistojen tulee tarjota tulevan kassavirran laskentapalveluja, jotka netin myötä ovat kaikkien ulottuvilla. Kassavirtatieto on yritykselle paljon tärkeämpää kuin tieto jaksotusten jälkeisestä tuloksesta.

Yritys- ja yrittäjärjestöjen tulee ajaa ryhtiliikettä ja vaatia jäsenyrityksiltään korkeintaan 30 päivän maksuaikoja kaikkiin maksuihin. Yrittäjärjestöjen tulee ottaa perintäyhtiöiden moraalittomuuden rajoja koettelevat toimintatavat julkiseen käsittelyyn. Valtiota on painostettava pidentämään arvonlisäverojen maksu alkuperäiseen 25. päivään ja muuttamaan vero kassavirtaan perustuvaksi.

”
Maksujen
ketju on kuin
dominopeli.

Pauli Vahtera on vuosikymmenten hioma taloushallinnon huippuammattilainen. Hänellä on taito katsoa yrittäjyyttä ja taloushallintoa yhtä aikaa läheltä ja kaukaa. Juuri siksi hänen tarkkanäköiset oivalluksensa puhuttelevat.

YRITTÄJÄ ONHAN TILITOIMISTOSI AUKTORISOITU

Auktorisoitu
Taloushallintoliiton jäsen

Taloushallintoliitto